

СЛОБОДНА МИСАО

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса:
 СТР.
 Пре
 на годину
 * шест месеца
 * три месеца
 * један месец

Претплатава иностранству
 на пошти:
 на годину дин. 30.—
 * шест месеци * 15.—
 * три месеца * 7.50

www.slobodnamisao.rs редакције админ.
 Космајска ул. бр. 22.

Одговори се дају у админист.
 — Цена утврђена —

Исплаћена се писма не
 враћају. Рукописи се не
 враћају.

Писма, рукописе, новац
 не се враћају. Шта се односи
 на лист, слати власништву
 листа

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Аустрија против Италије

Подизање утврђења на италијанској граници

БУКУРЕШТ, 2. јануара

Овамо је стигла вест из Рима да је између Аустрије и Италије дошло до оштрог сукоба. Немачки посланик кнез Биллов држао је са аустроугарским послаником конференцију после које је посетио шефа талијанске владе Саландру и министра иностраних дела Сонина.

Министар војни наредио је да се гарнизони на граници знатно појачају. Са аустријске, пак, стране форсирано се ради на оправкама утврђења на талијанској граници. Два корпуса су упућена на границу као појачање пограничним трупима.

На ивици људске моћи

Писак Живота Милановић

3. Септембар 1914 г.

Беше то ноћ коју жељно очекивамо да се после дводневног форсираног марша одморимо. Стока посустала, људи малаксали — више се није могло издржати.

Стигли смо у село Коморић око 7 часова у вече где смо по наређењу имали да преноћимо, људи да се одморе, стока нахрани и прибор на топовима дотера у исправност.

Чим смо се сместили у бивак, стока од умора сва полега; војници — послуживоци поред топова већ подремали, а ја иако уморан покушим возаре и са њима кренем у село да тражим хране за стоку која већ два дана није ништа јела. Село далеко од бивака; хране нема, а и што има сељаци неће да продају јер им треба за њихову стоку; једва смо од једнога седога старца купили два сена. Пошто је било далеко од батерије, а војници уморни, није смо могли оба сена понети на батерију, већ једно оставимо мислећи да ћемо преноћити где смо се сместили па да се

зат оно сено вратимо по другом пут.

Дошли смо са сеном на један брежуљак пред батеријом и од једном чусмо неко комешање, ствари се пакују знак је за покрет. Пођемо брже и кад стигосмо у батерију наређење је већ следовало да се крећемо на положај. Сено које смо донели за стоку, нешто смо потоварили на каре и кола, а нешто остало. У том следује команда „Запрежи.“

Стока уморна, војници поспали тешко их дићи, најзад после неколико минута батерија би запрегнута и на команду „С“ десна по један топ батерија излази на пут улази у топовску колону и креће се напред.

Сутоп се спустио ништа се не види, тишина на све стране само се чује клопот тешких топова. Нико ништа не говори, на челу батерије на дебелом врвцу лагано корача командир, а ја сам остао позади волећи рачуна да војници од умора не остану по путу и да возови иду на прописном одстојању један за

другим.

Положај нисмо знали али правац кретања био је Завлака—Крупан. До Завлаке смо врло тешко дошли јер је пут био много рђав. Ту нас је сачекао командант дивизиона која је већ изјахао напред са ордонасима да прими наређење из Армије и саопшти га команданту. Командант је прихватио наређење из Армије издво командир да се са батеријом јави команданту морав. дивизије II поз. у 4 часа изјутра у Барама.

Терен који смо имали прећи са тешким топовима био је веома рђав, а време за које смо морали прећи тај терен било је сувише кратко. Но без обзира што је стока сустала, војници уморни наређење се морало извршити тачно па ма по цену њих жртава.

Кренули смо се о главним друмом за али са мање напојили смо дошли до Завлаке пут био бољи него у Барама. Било је мало а то само зато што био закрчен много беше тишина; војници сем Милинко увек весељева:

„Ој Србија мајко мила
Ти постајеш царевина“

Дошли смо до Ликодре одакле треба да скренемо са главног друма за Баре путем који је пре неколико дана просечен.

Као што мало пре рекох до Ликодре смо дошли како тако, опет добро, али сад тек настаје опасност, јер скрећемо право уз брдо путем новопросеченим под тако великим нагибом, да је с' обзиром на малаксалост стоке тешко и пољску артиљерију извући.

Стока гладна и уморна, путов и брдовит, топови на а точкови под тим већ земљи

одузео доста времена, тако је морало бити, али је успех био добар — кару смо извукли, муницију упаковали и кренемо за батеријом која је била већ стигла у Красаву.

Епиграм

У Немачкој — Аустрија,
Сад се нешто страшно мути.
Ми велмо: „Ко' год губи,
Има право да се љути.“

Ђ-ца.

Марковића, са сестрама и браћом.
Г-ђа Живка Милошевић, удова.
Г-на Милка Стефановић, удова
са децом.
Г-ђица Савка као апотекар у
Панићевој апотеци на Зереку са
братом Драганом.
Г-ђа Марија Радовић удова.

Српско-аустријски рат

Вишњи Боже на свему ти хвала
А највише на твојему дару
Те нам даде ону срећу стару
С којом браћо из ропства узесмо
Тад ми први на Балкану бисмо
И сву силу турску саломисмо
Таман е Турском закључисмо мира
А Бугарска нас мучки нападнула
Ал и њима Србин зорта ладе
Њима брзо сва сила пропаде
Све је лепо и добро би било
Да се није ово догодило
Али ко је ово мога знати
С Аустријом да ће да се рати
Од прошлога рата још ме ноге боле
Команда ме опет брже зове
Фрања Јосиф сматрао за шалу
Удрити на Србију малу
Ал он војску одмах централизира
Кроз Србију баш да промашира
Све би ишло као хладна вода
Ал не рече хоћу ако Бог да
Хтео ј' да ништи Србинову славу
Па код Шапца прешао на Саву
Варош Шабац паде им у руке
И шапчане бацаше на муке
Они мисле то им много вреди
Па нехтеше никога да штеле

Старо, младо све то под нож коље
Да културу покажу што боље
Докле неки врше таква дела
Други заузеше неколико села
Тад јунаштво показаше швабе
Над шабачке девојке и бабе
Кољу жене и децу нејаку
Да покажу своју силу јаку
Тако њима наређују вође
Ал и њима црни петак дође
Да вам кажем моја браћо мила
Наша војска још у путу била
Ал кад стиже одмах борбу диже
Ал Србин је добро вичан рату
Земљи пада и отвара ватру
Ал пре тога Богу се помоли
Душманину силу да обори
Борба наста и дању и ноћу
Србин бије све с Божјом помоћу
Са свих страна ватром оборише
И многе их тада заробише
Све од Цера па до Шапца бела
Србин швабу сваког дана тера
Тако траја седамнаест дана
И ту многи допадоше рана
Неки рачу нек изгуби главу
Показаше земљи љубав праву
Тамо јмо свуд је шваба врло
Али кад је осетио тврдо
Он се с нама нехте бити више
Већма нама Шабац оставише
А како су тако храбри били
Мртве своје нису сахранили
А и ко је жив и здраво, био
Он је своју сву спрему бацио
Само да бих избавио главу
Око Шапца по зетеној триви
Жути с ранац и шињел се плави
Мртав шваба претиско је поље
Да би Шабац запамтио боље
Нашу војску мало одморише
Ал у Срба срце мира нема
Зато гледа преко равна Срема

Па помену и Бога и славу
Једне ноћи пређосмо и Саву
Па се одмах дохватисмо Срема
Све равницом нигде брда нема
Тако Срби јуначки се боре
И дођосмо чак до Фрушке Горе
Зато шваби не бијаше мило
Па навали наше лево крило
Ал је Србин увек мудар бао
Па се своје јаду досетио
Своју војску натраг он поврати
Здраво добро пребродисмо Саву
Да би своју сачували главу
Па се одма кренусмо ка Церу
Јер су тамо хтели да продеру
Ал је шваба пун лукавства био
Код Дреновца прелаз извршио
А ми кад смо извешше д били
Одмах смо се натраг повратили
Док дођосмо близу Шапца бела
Шваба узе неколико села
Ал се Србин не плаши у рату
Земљи пада и отвара ватру
А да видиш храброг нашег тића
Милована баш Гавриловића
Он се држи својега реона
Храбри војску свога батаљона
Дичан јесте а негује браду
Ко да ј' рођен у Новоме Саду
Па он своје обилази роге
Храбри своје дичне соколове
Много пута долети граната
Баш пред рова нашег команданта
Једна падне другу чујеш нову
Она леги ка нашем рову
Дању, ноћу бој с једнако бије
Жао ми је браће Србадије
Дању ноћу не затворих око
А ров копам у земљу дубоко
Помрачи се сунце од истока
Шваба бије и спреда и с бока
Од топова небо се пролама
А како је брате онда нама
А димови од врелог шрапнела

Угледа се као магла бела
Од пушака видиш пламен мали
Рекао бих да се земља пали
После борбе у нашем рову
Носиоце рањеници зову
Јер су многи задобили рану
А многи су изгубили главу
Које рањен у руку ил ногу
Они рану преболети могу
Ал коме је изашло на плећа
Њему треба воштаница свећа
Ком су живот одузеле ране
Њега браћа одмах и сахране

Испевао
Милојко А. Насијасић
војник I ч III б. XII п.
I поз. нар. војске

Наредба

Ставља се до знања свима
војним обвезницима и грађан-
ству да је најстрожије забра-
њено кварили телефонске и
трамвајске построје и пуцати
на њих и да ће се сваки овај
који се ухвати да противно
овоме поступа предати преком
суду на осуду.

Према наређењу г. Мини-
стра Војног сви осуђењеници
обвезници свију позива и по-
следње одбране, који су пу-
штени кућама на условни от-
пуст имају се одмах а најда-
ље до 7. овог месеца закључ-
но јавити војном одељењу о-
вога суда ради упута у ко-
манду.

Од суда општине града Бео

рада 2 јануара 1915 год. В.Вр.
3383. у Београду.

На основу наређења Госпо-
дина Министра Војн г. пози-
вају се сви регрути — ђаци,
рођени 1895 год. у Београду
као и сви рођени ранијих го-
дина, који ма због чега нису
до сада упућени у кадар, а
чије школе због ратног стања
не раде, да се најдаље и бе-
зусловно до 14 Јануара тек.
год. јаве војном одељењу Су-
да Општине Београдске, ради
упута у команду. Регрути —
ђаци који се налазе ван Бео-
града, нека се јаве непосредно
у Рају 16 Јануара тек. год.

Сваки регрут има собом
понети добро чохањо одело
или суквено и добру обућу,
а по могућству и осталу спре-
му као по два пара обуће,
чарапе и преобуку, покривач
и потребне ситнице.

Од суда Општине Београд-
ске, 3 Јануара 1915 год. П.В.
Бр. 34

Кушачовића диверсна апотека

отворена је. Скреће се пажња
г. апотекарима да пошаљу свога
курира што пре за дрогеријску
робу, јер је лагер на измаку.
Продаја само за готово.

Чистог шпиритуса

ИМА
КОЛОНИЈАЛ. ДЕЛИКАТЕС. РАДЊА
КОСТОЛАЧКОГ
ГРАНД-ПАСАЖ
Један литар 3.50 дин.
1 2-5

РАДЊА ГОТОВОГ МУШКОГ,
ЖЕНСКОГ и ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА
КОД ЧИКА СИМЕ

Коларчева ул.

отворена је и препоручује се
поштованим муштеријама.
2 2-5

ОБУЋАРСКА РАДЊА
Браћа Марковић

познова је реновирана и отво-
рена у истом локалу Краља
Милана — Терзије број 35 и
препоручује своје велико сто-
панство мушке, женске и де-
чије обуће;

МУШКЕ, ЖЕНСКЕ,
ВИСОКЕ и ПЛИТКЕ.
2-10

УГЉА Шлеског 1-ве врете
УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло умереној цени,
СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поручбине прима се у радњи Спире Ми-
лошевића и Комп. до Народне Банке.
298 —11—

Колонијална деликатесна радња
„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

8-14-196

Кафана „Два Јелека“

У Скадарлији

Била је отворена за сво време бомбардовања; и
и сада је отворена и препоручује п. публици до.
брог вина и ракије као и добар кост.

394

—14—

Извештавамо родбину, пријатеље и познанике да је наш
добри и никад непрежаљени супруг, син, брат, браца и отац

+ Душак Ж. Јобаковић

Београд, звани шкембар, у кафани код „Вишњице“ и редов VII пука
III позива

преминуо је првог дана Божића 25. дец. после краћег боло-
вања у 42 год. а сахрањен 26 дец. 1914 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Јелена; деца: Спасенија, Лепосава, Љубивка и Ра-
томир; мати Јована; браћа Алекса, кафеџија код „Вишњице“;
Драгутин, бљгајник соларе у Призрену; сестре: Перса, Драга,
Милка и Анђа; снахе: Симка и Зора и остала породица.

3

2-3

ШТАМПАРИЈА

Горића и Друга

Београдска улица бр. 22. БЕОГРАД

Раду за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-
ртер позивница, вереничних карти, посмртних листа
и објављивањем новим словима, маркама и ликијама.

Две СЕЦ МАШИНЕ, које да би могле сваки посао извршити на потпуно

СТРАЖА

ОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса
 СТРАЖА
 Претплате
 на годину
 на три месеца
 на шест месеци
 на три месеца

дин. 30.—
 . 15.—
 . 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Изази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Пред капитулацијом

Тома Масарик и граф Карољи на помолу

БУКУРЕШТ, 4. јануара

Напуштена од Немачке, која јој је одрекла војничку помоћ, Аустрија, да би се сачувала од коначне пропасти хоће пошто пото мир. Одступање графа Берхтолда који је био потпуно у власти цара Виљема и Бетмана Холвега, сматра се као први корак ка миру. Једна угледна личност из аустријске дипломатије, која се налази у Букурешту у специјалној мисији изјавила је, да је долазак барона Буријана на положај министра спољних послова привремен. На Крунском Савету одржаном под председништвом царевим портфељ министар иностраних дела понуђен је Томи Масарику, који је до сада свршио са успехом неколико поверљивих ствари.

Но како Масарик није хтео да се прими овако деликатног положаја у овако важним тренутцима пре него што се споразуме са својим пријатељима, решено је да портфељ мин. иностр. дела узме барон Буријан, поред своје досадашње дужности заједно са министром финансија.

Иста је личност изјавила да се и у Угарској имају очекивања да би се избрисао и последњи траг пријатељства аустријског лични пријатељ цара Виљема одетупиће са целим кабинетом један од најистакнутијих шефова независне странке и

На ивици људске моћи

пише Живота Милановић

3. Септембар 1914 г.

П
 У Красови беше један логор војника ког рода оружја не зна се јер беше велика помрчина али тек чује се где у гомили говор изи им иде Доцније
 ли смо се напред путем који је био још не просечен а том брдовит. Капетан Грвац видећи да ће мо те извучи топове викнуо ј сво војнике: „В јвиц дав сте чекали да Р
 а артиљери
 но ст
 ите

сви и тог
 ко тога
 У 4
 беља з
 већ л
 једн
 м

чим даљинама од дејство је било Том приликом звао један вод брзометних ха је без сумња про служио као заштитн су метни падали нас на пет стотина

ме је паро ија у Сурдулиц, а иначе мој добар пријатељ да дете крстимо. Он је то учинио без икаквог устезања дете смо крстили и ја сам мом кумчету дао име Ратко.

РАБОШ

При свом повлачењу из Београда, Аустријанци су са собом повели и један део циганске колоније са Чубуре, онај црни свет што за јевтине паре продаје јевтину уметност. Ма да су сви они врло бедни, и осим голе коже и ћеманета немају ништа више, у аустријским званичним билтенима је сигурно стојало „да је у последњим борбама заробљено неколико комплетних музика.“

Барон Буријан

Поновила се опет стара тактика Балплаца: наследника графа Ерентала наследио је у спољној политици барон Буријан, Мађар.

Довољно је да се обазремо само мало у прошлост, па ће нам намах одједном бити јасно: откуд то, да код толиких политичара Беча, долази на крмилу политичар, Пеште, Мађар.

Познато је да, кад год је Аустрија западала у шкрипац, прави и једини њен ослонац била је Мађарска. Када је, у рату с Талијанима, требало очувати ревоме велике силе и моћ Аустрије, у оном критичном тренутку када је изгледало да ће се распасти цела апостолска монархија, ступа на позорницу Мађарска, која се борила за слободу, и уз обећања Беча, шаље своје најбоље хорде противу оних, који су се такође борили за слободу.

Сада, када је за Аустрију дошао још критичнији тревутак, гроф Тиса, политичар тако плиткоуман и кратковид као што је био и Кошут, појављује се на позорницу Аустрије као њен заштитник. Са бароном Буријаном, својим пријатељем, гроф Тиса има да изврши тежак задатак. Рат пад велике и до сада моћне монархије треба спречити по сваку цену, треба спести за времена све што се може спа-

сти, и због тога, то нарочито треба учити, барон Буријан, Мађар, човек јаким политичких веза, појављује се да совдира земљаште за спас монархије и, вероватно, за сепаратан мир

Али оно, што има да снађе Аустрију, не може је и неће је мимоићи.

Појавом барона Буријана биће крај и толико сањаној слободној Мађарској, која изгубивши у овоме рату своје најбоље синове, има да изгуби и оно, што је до сада имала у Аустрији — превласт над осталим народностима! с.

Шукри паша

— Опет заробљеник —

Рим, 4. јан.

По једној вести из Петрограда чувени бранилац Једрена Шукра паша заробљен је у последњим борбама на Кавказу. Шукри паша командовао је једним корпусом.

13

— Цртице из тринаестодневног ропства под Аустријанцима. —

„И нега“

Пролазачи поред Лондона опазим једну групу аустријских војника. Оправљачи су телефонску мрежу. По кривим плавим очима, плавој коси и тишина при раду одмах сам био на чисто да су то Чеси. Приступим једном, који изгледаше да је надзорник, јер ништа није радио, већ је пажљиво мотрио на остале, који развлаче жицу. Између мене и њега развио се разговор:

— Како је? Имали чега новог?

— Но, пуно ново. Крагујевац је пал. А за три ђен сме у Ниш. А колико има киломегер до Ниш? —

— Па тако око три стотине? —

— То много, ама ми за три ђен сме тамо. Там уватиме Петар и го обесиме!

У мени је вилело! Да смо

били на заклонитијем месту ја бих се са њим гушао. О вакн ћутао сам и задовољио сам се тиме што сам шкрипнуо зубима и тешко опсовао Чеха и сву Ческу.

— Да, да, мој пан! за три ђен сме у Ниш! — продужи даље Чех видећи да је мени криво.

— За три ђен не опиш там!

— рекох му! Имаш да почкеш док там дођеш. Краљ Петар није крив за овај рат. Ако је он крив, онда је и Франја крив! —

— Но, па, кад обесиме Петар, онда ће обесиме и нега!

— Е то ти последње ваља — рекох му и удаљих се од њега, јер сам био већ пао у очи једном њиховом лајтнанту.

Међу собом

Немачка прети Аустрији

Између Немачке и Аустрије наступили су веома затегнути односи. Иначе већ рђаве односе још је јаче погоршала оставка графа Берхтолда. Целокупна немачка штампа осуђује Франју Јосифа што је у овако брзим и озбиљним временима уважио оставку Берхтолду.

„Берлинер Тагеблат“ пише: — Оставка графа Берхтолда као и њено уважење од стране нашег савезника цара аустријског за нас је поразивајућа. Ако је наш савезник икада у својем животу учинио погрешку, то је сада, када је у овим бурним временима допустио да са крме државне оде човек који је у реткој сагласности радио са нашим канцеларом на опште добро целокупног немачког народа.

Намз, после ове оставке, која је изнуђена што ми отворено тврдимо, не остаје ништа друго до да верујемо у оне вести о миру, које су са званичног места демантоване. Ми у новом министру барону Буријану не можемо да имамо оно поверење, које смо имали у грофу Берхтолду.

Ми, тек сада, после његовог одступања видимо са колико се је мука имао овој човек да бори на положају министра спољних послова.

Долзак барону Буријана на тако важан положај н с плаши и буни.

Али наш савезник у Бечу, нека никада не смете с ума, да је Немачка још увек толико јака да приреди још једну 1866 годину!

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарика, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, анула и посуђе.

ско дежурство, а сад ми до... те да ја, уводећи вас... неће ноћи у... ба...

предник и мајстор Милан, кмет, — па тек они да, аде... та риди, проговоре коју... ако већ није погрешна веза... чиновним вам је за то... А зашта је утврво... ат, и због чега... од слушања, ... довк... да... — то сум... и ма ко... тивски, ... кафе... рве, ... ари... се... гвараци ми се капци и сова... ми се, хтео бих да прилегнем... на насловачу, — а отуд ме... погледом посматра једна сте... ница па и она ћути. Хоћу да... се дигнем, да је згњечим, али... моја раскодована столица жа... но вртну, а оба сужите... и мој колега богобојаж... но тргоше се па се... то и не чује. Лајла јасно... — главно је да се не... мо по помрњачи — и... ољу и у соби... које је већ до... — А мн...

лега се наслонио на зид по... ред телефона, па и он дрема, а она два служитеља седе па и они дремају. Ухватио дре... меж, па ми досадно до зла... Бога, а не знам шта ћу; про... говорио бих, али не смем, ... страх ме излетеће онај отуд... па зл! Мало ми је и хладно, али сам ва то већ научио, јер... и код куће немам дрва. За... гварају ми се капци и сова... ми се, хтео бих да прилегнем... на насловачу, — а отуд ме... погледом посматра једна сте... ница па и она ћути. Хоћу да... се дигнем, да је згњечим, али... моја раскодована столица жа... но вртну, а оба сужите... и мој колега богобојаж... но тргоше се па се... то и не чује. Лајла јасно... — главно је да се не... мо по помрњачи — и... ољу и у соби... које је већ до... — А мн...

као да морају врата од овог кабинета... .. Лагано и опрезно повлачи се кроз пукотине из кабинета једна ујојена буба. Вади се да је тек довршила вечеру. А и ја послао владовит, па све видим и чујем. Стеница из старе и лоња... че, која је дремана, погледа у буву. — Ама зар ова сваке ноћи овде? упита бува. — Ја! одговара лаконски стеница. — Па шта раде? — Не знам. — Како не знаш? — Тако, не знам. Питај те твоје тамо. — Не знају ни она. — Па шта ће онда сви овде? Ваљд због нас. — Ко зна, запараци...

Крваве борбе

— у којима падају и генерали —

Петроград, 3. јан.

У последњим крвавим борбама у Пољској руска војска показала је толико самопреторства да је задавила своје противнике. Официри су у овоме предначили. Кољко се официри стичу и како се воде огорчене борбе најбоље се види из овога примера: У последњим борбама на Висли тешко су рањена четири руска генерала. Сва четворица добили су орден св. Ђорђа.

Свете жртве

— † Бранислав Ристић —

У борбама код Лазаревца, погинуо је 22 новембра, поред осталих јунака, који положише живот на бранику миле Србије, и Бранислав Ристић учитељ — рез. пеш. п. пор. XIX кука.

Још једно име више међу осталим, кога ће бити бриљант у светлом делу наше историје, којим ће се делом доцнија поколења назвати и дичити што су имали такве претке, и која ће им давати примере пожртвовања.

Када је вековна наша непријатељица — Аустрија, хтела као прождрљива аждаја својим поганим чељустима, да прогута нашу милу Србију, и да нас даши права на сваки слободан живот тада је Бране, поред осталих јунака, штитећи своју Отаџбину од њене паклене намере, славно пао. Пао као јунак усред највеће борбе, а на челу свога вода.

Покојни Бране је, као млад учитељ, пун идеала, пун темперамента, брзо је придобио сваку средину у којој би био, те ћемо га се сви са дивном успоменом сећати.

Нека је утеха његовој старој маци, што је имала сина, и милој сеји, што је имала брата, који је на бранику миле му отаџбине живот свој положио.

Слава му и вечан помен! 2-1-1915 год. Чачак.

Племените душе

— Наши жандарми за своју рањену браћу. —

Иако слабо награђени наши жандарми увек су се истицали, кала је требало мегле што приложити и многу сиротињску сузу утоти. Службом удаљени од борбене линије, где се гине за отаџбину, жандарми среза црневоселског сестили су се своје рањене браће и послали су преко наше релакције 56 дан. Ево имена ових племенитих душа:

Полнаредник Давко Младеновић 6 дан., каплар Бошко Стојановић 1 дан., каплар Добросав Шипетић 1 дан., редови: Вићентије Премовић 2 дан., Чедомир Милановић 2 дан., Владимир Маринковић 5 дан., Јован Мијатовић 2 дан., Милан Огњановић 2 дан., Ђорђе Стаменковић 2 дан., Костајан Которовић 2 дан., Влајко Крстић 2 дан., Адам Вучетић 2 дан., Милан Е. Милошевић 2 дан., Талија Раденковић 2 дан., Радоје Мићић 2 дан., Спасоје Милутиновић 2 дан., Сако Ђирковић 1 дан., Радоје Савић 1 дан., Цветко Панчић 1 дан., Јоца Исаковић 1 дан., Тодор Радаковић 1 дан., Петко Пешовић 1 дан., Трајко Михаиловић 1 дан., Миленко Пљанојевић 1 дан., Јелесије Јанковић 1 дан., Живан Ђурић 1 дан., И. Тодоровић 1 дан., Василијевић 1 дан., Демир Анстовић пандур Царево село 1 дан., Ђан Анстовић сред. пандур Крета Петровић 1 дан., Ђорђевић 1 д., Светозар новић 1 дан., и Миланса, 1 данар.

Хр. поменутих...

СКИЦЕ

Генеолози и педанти истребачи потрудили су се да и личностима из најудаљенијих времена одреде порекло и праву народност. Личност, која је поред свих чепркања по библиотекама, у погледу народности остала загонетна јесте Бог.

За време стварања „Младе Италије“, Италијани су говорили да је Бог Италијан и чак му одредили глас који пева, док су Немци за време свог истовременог националног покрета „Млада Германија“ вукли Бога себи и присвајали га.

Панта Срећковић и Милоје Милојевић, учесници у покрету „Уједињења Омладина“, наши историчари — националисти, који су у Диогену и Александру Македонском пронашли чистокрвне Србе, најенергичније су тврдили да је Бог само један и само Србин.

Има доста времена како ово питање није заинтересовало наше научнике. Време је дошло да реши ово „судбоносно“ питање и то у корист наших ранијих историчара. Аустријанци, пошли на нас у „казнену експедицију“ на Церу прошли „добро“ на Крупњу „боље“, па како Бог трипут помаже недавно су дочекали да се проведу и „најбоље“.

Та наклоност Божја према Србији сасвим је разумљива јер — Свој своје.

И поред овога наћи ће се неки неверни Тома, који ће одрицати да је Бог Србин. Но и они се морају разуверити јер Урош Пређић, црквени сликар, који је неоспорно најближи Богу и његовој околини, тврди да је Бог Србин.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Народна Скупштина

Прва седница Народне Скупштине одржаће се 19 јануара.

Распоред судија

У министарству правде реди се форсирано на распореду судија за нове крајеве. Како сазнајемо услед оскудице у особљу, све судије, које се налазе на војној дужности биће ослобођење.

Разрешени официри

Последњим указом разрешени су од службе резервног официра г. г. Димитрије Маринковић, резервни пеш. капетан II класе и Миливоје Јанковић, резервни инжењерски поручник.

Враћен у резерву

Г. Никола А. Петровић, пређашњи резервни пешад. капетан II класе, враћен је поново у резерву са истим чином.

Отпутовања

Иде у војну службу: Ристић, који је два дана био у отпутовању.

Јуче је од...

После катастрофе

— Број жртава од земљотреса —

РИМ, 3. Јануара.

„Агенција Стефани“ јавља: „Борнале де Италија“ да се према прибављеним подацима може приближити број мртвих. Авецано 10000, Пешћине 5000, Сора и Челано неколико хиљада. У свакоме од 50 села на околним језера Фучино има по неколико стотина мртвих тако да ће се целокупни број жртава попети на 30000.

Краљ код рањеника

„Агенција Стефани“ јавља: краљ је присуство у Сора, где му је становништво прередило манифестације признања и оданости. Суверен је посетио и храбрио рањенике, који су смештени по затворима, који су претворени у болнице. Потом је обишао варош посетивши прво крајеве који су највише претрпели. Пре него што је присуство у Сора, краљ се задржао у сецету Сан Доменико, где је било приљубљено много рањеника из Авецано-а. Утврђено је на послетку да су сви чиновници подпрефектуре погинули.

Из Аустрије

— Богиње у Бечу —

ЛОНДОН, 3. Јануара. Службено.

Јављају из Беча да се у Аустрији појавила зараза богиња и да у самој престолници има 150 случајева.

Из Бугарске

— Краљ код Радославова —

СОФИЈА, 3. Јануара.

Краљ Фердинанд у пратњи принчева Бориса и Кирила јуче је посетио председника министарског савета г. Радославова поводом његовог имен дана.

Последње вести

Са француског фронта

ПАРИЗ, 4. јануара. Службено.

Јуче се није десило ништа важно сем што смо заузела још један опкоп на уласку у Перт и једну шуму на две или три стотине метара пред нашим линијом северно од Безежура.

Бомбе у Лисабону

„Пти Паризијен“ јавља из Лисабона, да је у главној улици те вароши експлодирала једна бомба и тешко ранила три жене.

Око Ђупора

ПАРИЗ, 3. јануара.

Јављају за артиљериску борбу у пределу Ђупора и Ипра. На осталом фронту ситуација је неизмењена. Готово свуда вођене су живе артиљериске борбе без учешћа пешадије. У горњем Елзасу није било никаквих промена.

Дејство енглеске артиљерије

Штампаарија Драг. Грегорича потребан је старији ученик.

столица, и мој вечни бронхитис, због кога ме пустише из војске, па ми дође жао што да ми ови пију крв Али се сетих председничких речи: — Како би вам било да сте у рову!

Па ја да сам за ројних бих озде ни био, главата мој господине!.. Али ме сан обрвао, па не могу више ни да мислим, ни да се бравим. И предајем се судбини. Чујем кроз сан, неко време, како куца сат, мислим зар све ово не би могао да врши један служитељ, и дремам. —

Од јутрос ми сав леђа укочена. Телефон није ни мрднуо, а сва четворица смо као пијани. Чујем како се „ни тамо“ извлаче испод губера, и осећам да ме је ова погнута стеница ипак заварала и доп...

и: Па...

ШЕ ВОЈНИКЕ

Савезник Русија —

...и нисмо усамљени. —
...летос Аустрија објавила је да нема рат, мислила је да смо ми без икога и без ичега. И већ су многе Швабе помишљале, да ће аустријска војска прегазити Србију за десет дана, и да ће нас поклати и потаманити, имања нам разграбити, а нашу лепу земљу поделити између себе и населити је белосветским алама.

Срећом Швабе су се превариле у рачуну. Ми смо имали и са чим и с ким прихватити борбу, у коју нас је Аустрија силом увукла.

И ако смо били изамомљени и истрошени ратовима с Турцима, Бугарима и Арнаутима, ми опет нисмо били без ичега: имали смо и оружја и муниције. А нисмо били ни без пријатеља: братска нам Рна Гора на мах је пристала нас, а одмах су стале на нашу страну и силна Русија, богата Француска, и моћна Немачка. У рату, који је Аустрија, дотле велика сила у свету, објавила малој Србији,

ми нисмо остали сами. Нама су постале савезнице у рату три највеће силе у Европи, па и у свету.

Шта то знача имати за пријатеље и савезнике Русију, Француску и Енглеску, најбоље се може видети и осетити, кад се мало ближе познамо са снагом и величином ових наших силних пријатеља. Зато ћемо овде и изнети неке податке о овим земљама, сада о Русији, а мало касније о Француској и Енглеској: кад већ проливамо оволико крви и подносимо ове силне жртве, да бар знамо с ким смо раме уз раме, и да се поносимо, што смо стали барабар са онима највећим и најмоћнијим.

Почињемо прво с Русијом, што је Русија највећа, а и што нам је најближа и по крви и по прошлости. Ми и Руси гране смо истога стабла, народи великога словенскога племена; у нашим жилама тече иста, словенска крв; исте смо вере; заједно смо се до сада више пута борили противу заједничкога нам непријатеља Турчина, сада се заједно боримо опет противу заједничкога душмана Швабе, и у будућности бићемо

ујак заједно против непријатеља словенских народа.

2. *Колико је велика Русија.* — Русија је највећа држава у свету. Она сама је пет пута већа но све остале земље у Јевропи, укупно узете. Од саме Аустрије Русија је већа 35 пута, од Немачке 42 пута, од Француске 44 пута, од Италије 86. а од наше, последњим ратовима знатно проширене Србије 275 пута.

Кад би се Русија могла замислити као каква огромна губер, онда би се у тај губер могле потрпати као дулечи све европске државе.

— Наставиће се —

Наредба

На основу наређења Господина Министра Војног, позивају се сви регрути — ђаци, рођени 1895 год. у Београду као и сви рођени ранијих година, који ма због чега нису до сада упућени у кадар, а чије школе због ратног стања не раде, да се најдаље и безусловно до 14 Јануара тек. год. јаве војном одељењу Сула Општине Београдске, ради упута у команду. Регрути — ђаци који се налазе ван Београда, нека се јаве непосредно

у Раљу 16 Јануара тек. год. Сваки регрут има собом понети добро чоњано одело или сукњено и добру обућу, а по могућству и осталу спрему као по два пара обуће, чарапе и преобукк, покривач и потребне ситнице,

Од Сула Општине Београдске, 3 Јануара 1915 год. ПВ. Бр. 34.

Кушакковића десертна аптека

Отворена је. Скреће се пажња г. апотекарима да пошаљу свога курира што пре за дрогериску робу, јер је лагер на измаку. **Продаја само за готово.**

5 2-5

Уничних производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУИЋ

Сремска улца до кафана

„Мали Војник“

Парочито препоручујеувек све кег печења, кобасица, ементалер, салфаладе, дебрецинера, шунке, слањине, сира (кашкаваља), српског сира, из нових крајева. Такође има довољну количину природног вина и ракије. Цене су солидне, а услуга у свему брза и тачна.

16 -17-

Календаре за 1915 г.

Издао сам следеће календаре за 1915 годину:

РАТНИК КАЛЕНДАР ЗА 1915 Г.

са овим садржајем: Календарски део по старом и новом Календару. Родослов Српског Краљевског Дома. Државне светковине и празнични дани у које се радње и дућани затварају. Забавни део. Цена је календару — 60 п. дин. Препродавцима 33¹/₃ рабат т. ј. — 40 п. д. комад.

Народни Календар за 1915 г. Цена — 20 п. д. комад. 100 ком. 5.— дин.

Цепни Календар за честитке 100 ком. 4.— дин.

Заједно са поручбином има се и новац послати и то на име поштарине за 100 ком. Ратника 1.80 дин., а за остале — 60 п. д. за по 106 календара.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геце Кона — Београд 3-5

„Монитор“

У слици и речи

Може се добити код „Страже“

Чистог шпиритуса

ИМА

КОЛОНИЈАЛ. ДЕЛИКАТЕС. РАДЊА

КОСТЕ ЈЕРЕМИЋА

ГРАНД-ПАСАЖ

Један литар 3.50 дин.

3-5

РАДЊА ГОТОВОГ МУШКОГ, ЖЕНСКОГ и ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА

КОД ЧИКА СИМЕ

Коларчева ул.

Отворена је и препоручује се поштованим муштеријама.

2 3-5

ОБУЋАРСКА РАДЊА

Браћа Марковић

Повола је реновирана и отворена у истом локалу Краља Јелана — Терезије број 35 и препоручује своје велико стовариште мушке, женске и деције обуће;

КАЉАЧЕ МУШКЕ, ЖЕНСКЕ, ВИСОКЕ и ПЛИТКЕ.

4 3-10

УГЉА Шлеског 1-ве врете

УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло умереној цени.

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поручбине прима се у радња Спира Милошевића и Комп. до Народне Банке.

298

-12-

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

9-14-196

Кафана „Два Јелена“

У Скадарлији

Била је отворена за сво време бомбардовања; а и сада је отворена и препоручује п. публици добар брег вина и ракије као и добар кост.

394

-15-

Изаештавамо родбину, пријатеље и познанике да је наш добри и никад непрежаљени супруг, син, брат, браца и отац

+ Душак Ж. Јоваковић

невапција, звани шкембар, у кафани код „Вишњице“ и редов VII пука III позива

преминуо је првог дана Божића 25. дец. после краћег боловања у 42 год. а сахрањен 26 дец. 1914 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Јелена; деца: Спасенија, Лепосава, Љубинка и Радомир; мати Јована; браћа Алекса, кафеџија код „Вишњице“; Драгутин, благјаник соларе у Прзрену; сестре: Перса, Драга, Милка и Анђа; снахе: Симка и Зора и остала породица.

3

3-3

ТАРИЈА

и Друга

бр. 22. БЕОГРАД

оврсног штампарског посла као: ча-

ничних карти, посмртних листа

ма и лицијама.

ће, да би могла сваки посао изградити на потпуно